

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

เมื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสำนวนจีน พบว่าสำนวนจีนร้อยละ 90 เป็นสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษร 4 ตัว และมีผู้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเป็นจำนวนมาก ส่วนสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า 4 ตัวนั้นมีผู้ศึกษาวิจัยน้อยมาก มีสำนวนจีนเพียงร้อยละ 10 เท่านั้นที่ไม่ใช่สำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษร 4 ตัว เช่น

物不平則鳴 wù bù píng zé míng	หมายถึง บุคคลที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ก็จะร้องเรียน
事實勝於雄辯 shìshí shèng yú xióngbiàn	หมายถึง ความจริงมีพลังในการพูดโน้มน้าว มากที่สุด ไม่สามารถโต้แย้งหักล้างได้
不以一眚掩大德 bù yǐ yī shèng yǎn dàdé	หมายถึง อย่ามองข้ามคุณูปการเพราะความผิด เพียงเล็กน้อยมาปิดบัง
醉翁之意不在酒 zuìwēng zhī yì bù zài jiǔ	หมายถึง แฝงไว้ด้วยเจตนาอื่น
匹夫無罪，懷璧其罪 pǐfū wú zuì, huái bì qí zuì	หมายถึง สิ่งที่มีค่ามากสามารถก่อภัยพิบัติให้ แก่คนที่ไม่มีความผิดได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าในสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า 4 ตัวมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนตัวอักษรด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าน่าจะนำมาศึกษา และนำความหมายของสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า 4 ตัวมาเปรียบเทียบกับความหมายของสำนวนไทยด้วย เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องการศึกษาสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า 4 ตัว

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ในการวิจัยผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 3 ประการดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะของสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า 4 ตัว
2. เพื่อศึกษาลักษณะจำนวนตัวอักษรของสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า

4 ตัวและการเปลี่ยนแปลงจำนวนตัวอักษร

3. เพื่อศึกษาความหมายของสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า 4 ตัว กับ สำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

1. สำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า 4 ตัวมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนตัวอักษรเป็น สำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษร 4 ตัว

2. สำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า 4 ตัวมีความหมายที่คล้ายกันและแตกต่างกัน กับสำนวนไทย

1.4 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษร 4 ตัวและสำนวนจีนที่ ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า 4 ตัว

2. สำนวนที่ศึกษาได้จากพจนานุกรมศึกษาอธิบายสำนวนจีน (漢語成語考釋詞典 Hànyǔ Chéngyǔ Kǎoshì Cídiǎn) ของ Liú Jiéxiū 劉潔修 (1989) พจนานุกรมสำนวนจีน เล่มใหญ่ (中國成語大辭典 Zhōngguó Chéngyǔ Dàcídiǎn) ของ Wáng Tāo กับ Wáng Jiànyīn 王濤, 王劍引 (1986) และพจนานุกรมสำนวนจีนเล่มใหญ่ (中華成語大辭典 Zhōnghuá Chéngyǔ Dàcídiǎn) ของ Xiàng Guāngzhōng, Lǐ Xíngjiàn และ Liú Sōngyǔn 向光忠, 李行健, 劉松筠 (1997)

3. สำนวนไทยที่ศึกษาส่วนใหญ่ได้จาก สำนวนไทย ของ กาญจนาคพันธุ์ (2538) ภาษา- พาสาร ของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2523) สำนวนสิบสองราศี ของ วาสนา บุญสม และสมบัติ ตั้งก่อเกียรติ (2540) อธิบายสำนวนสุภาษิตและคำพังเพยไทย ของ บุญศิริ สุวรรณเพ็ชร (2539) ปทานุกรมฉบับถ้อยคำ สำนวนโวหาร คำพังเพย สุภาษิตไทย ของ สมบัติ จำปาเงิน (2540) สำนวนไทยและคำพังเพย(สุภาษิต) ของ พงจันทร์ ศรีทธา (2522) สำนวนไทย ของ วีร์ เพชรอุไร (2543)

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1. วิจัยเฉพาะสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรตั้งแต่ 5 ตัวขึ้นไป ทั้งนี้เพราะในปัจจุบัน สำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษร 2 ตัวและ 3 ตัวไม่ถือว่าเป็นสำนวนจีน แต่ถือว่าเป็นสำนวนจีนที่ ประกอบด้วยตัวอักษร 2 ตัวเป็นคำผสม และถือว่าสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษร 3 ตัวเป็น กวี่ยนย่งยฺหวี่(慣用語 Guànyòngyǔ)

2. ในการเลือกสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า 4 ตัว ได้ยึดตามความคิดเห็นของ

ศาสตราจารย์ Fú Huáiqīng 符淮青 อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาและวรรณคดีจีน แห่งมหาวิทยาลัยปักกิ่ง

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

1. สํารวจวิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เป็นภาษาจีนและภาษาไทย เพื่อศึกษางานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้
2. รวบรวมสำนวนที่จะนำมาเปรียบเทียบจากหนังสือและเอกสารต่างๆ
3. นำสำนวนเหล่านั้นมาวิเคราะห์เปรียบเทียบตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
4. สรุปผลการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยนี้

1. เข้าใจลักษณะของสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า 4 ตัว
2. เห็นถึงความคล้ายกันและแตกต่างกันของสำนวนจีนและสำนวนไทย
3. เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาจีนของคนไทยและการเรียนการสอนภาษาไทยของคนจีน

1.8 ระบบสัทอักษรที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

งานวิจัยนี้ถอดเสียงตัวอักษรจีนด้วยระบบ 漢語拼音 Hànyǔ Pīnyīn ซึ่งเป็นระบบสัทอักษรที่ใช้เป็นทางการในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (ประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2541:2-10)

สัทอักษรแทนเสียงพยัญชนะ 24 เสียง

b ¹ (ป)	p (ผ.พ)	m (ม)	f (ฟ)	d (ต)	t (ถ,ท)	n (น)	l (ล)
z (จ)	c (ช.ฉ)	s (ศ.ซ)	zh (จ)	ch (ช.ฉ)	sh ² (ฉ.ช)	r (ร)	j (จ)
q (ช.ฉ)	x (ซ)	g (ก)	k (ก,ค)	h (ห)	ng ³ (ง)	y ³ (ย)	w ³ (ว)

¹ ในวงเล็บ คือ เสียงพยัญชนะและสระภาษาไทยที่เทียบได้กับเสียงของสัทอักษรในระบบ Hànyǔ Pīnyīn

² เสียง sh ออกเสียงคล้าย sh ในภาษาอังกฤษ ในที่นี้จะใช้ตัวอักษร ฉ แทนเสียง sh แต่ในกรณีที่ไม่สามารถผันเสียงวรรณยุกต์โดยใช้ตัว ฉ ได้ ก็จะใช้ตัว ซ แทน โดยมีจุดใต้ตัว ซ เป็นเครื่องหมายแสดงดังนี้ ซ

³ เสียงพยัญชนะ ng ในภาษาจีนกลางใช้เป็นพยัญชนะสะกดเท่านั้น ส่วนเสียง y และ w เป็นเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ใช้เขียนแทนเสียงสระ i และ u ตามลำดับ เมื่อเป็นเสียงสระผสมซึ่งอยู่ในตำแหน่งต้นพยางค์ และจะใช้เขียนไว้หน้าสระเดี่ยว i และ u ตามลำดับ เมื่อไม่ได้ปรากฏร่วมกับเสียงพยัญชนะอื่น นอกจากนี้ยังเขียน y ไว้หน้าสระ u ทั้งที่เป็นสระเดี่ยวและสระผสม เมื่อไม่ได้ปรากฏร่วมกับเสียงพยัญชนะอื่น

สัทอักษรแทนเสียงสระ 24 เสียง

1. สัทอักษรแทนเสียงสระเดี่ยว 8 เสียง

a (อา) o (อัว+โอะ) c (เออ) i (อี,อิ / อือ)

u (อุ) ü (อุ+อี) er (เออร์) ê (เอะ)

2. สัทอักษรแทนเสียงสระผสม 16 เสียง

ai (ไอ,อาย) ei (เอ+อี) ao (เอา,ฮาว) ou (โอะ+อุ)

ia (อี+อา) ie (อี+เอะ) io (อี+โอะ) ua (อัว+อา)

uo (อัว+โอะ) ue (อุ+เออ) üa (อุ+อี+อา) üe (อุ+อี+เอะ)

iao (อี+อา+โอะ) iou⁴ (อี+โอะ+อุ) uai (อุ+อา+อี) uei⁴ (อุ+เอ+อี)

เครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ 4 เสียง

- แทน เสียงหนึ่ง (ออกเสียงคล้ายเสียงตรีในภาษาไทย)

ˊ แทน เสียงสอง (ออกเสียงใกล้เคียงกับเสียงจัตวาในภาษาไทย)

ˋ แทน เสียงสาม (ออกเสียงไม่ใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์ไทยเสียงใดเลย โดยจะออกเสียงต่ำในตอนแรก และจะผันเป็นเสียงสูงในตอนท้าย)

ˊˋ แทน เสียงสี่ (ออกเสียงใกล้เคียงกับเสียงโทในภาษาไทย)

การแสดงเครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ในระบบถอดเสียงภาษาจีนกลางนี้ จะต้องเขียนเครื่องหมายไว้เหนือรูปสระ หากสระนั้นเป็นสระผสมก็จะเขียนเครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ไว้เหนือรูปสระที่เป็นสระหลัก

⁴ เมื่อมีพยัญชนะคั่นหน้าสระ iou และ uei จะเขียนเป็น iu และ ui ตามลำดับ